

Крім зовнішніх чинників, які забезпечують сталий розвиток підприємств важливе місце займає і якість управління, в тому числі і в частині оптимізації оподаткування, що сприятиме максимізації внутрішніх фінансових ресурсів підприємства, а, отже, і підвищення рівня його фінансової стійкості.

Список використаних джерел

1. Кміть В.М. Оптимізація та мінімізація податків в системі фінансового управління суб'єктів господарювання // Молодий вчений. – 2016. - № 1 (28). - С. 65-69.
2. PWS. Worldwide Tax Summaries 2019. Switzerland - Corporate - Taxes on corporate income. [Electronic resource]. - Access mode: <https://taxsummaries.pwc.com/switzerland/corporate/taxes-on-corporate-income>
3. PWS. Worldwide Tax Summaries. [Electronic resource]. - Access mode: <https://taxsummaries.pwc.com/switzerland>
4. Щурина С.В. Проблема минимизации налогообложения и выведения прибыли компаний: позиции государства и инвесторов/ С.В. Щурина//Финансы и кредит. – 2015. – № 16. – С. 61–68.
5. Zucman G. Taxing across Borders: Tracking Personal Wealth and Corporate Profits/ G. Zucman // Journal of Economic Perspectives. – 2014. – № 4. – P. 124–133.

УДК 378:336(477)

Яструбський Михайло Ярославович,
д.е.н., професор кафедри обліку та аналізу,
Національний університет «Львівська політехніка»,
м. Львів, Україна
Тимчук Єлизавета Сергіївна,
магістр,
Національний університет «Львівська політехніка»,
м. Львів, Україна

РЕАЛІЇ ТА ЗАКОННЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Запорукою економічного зростання та розвитку держави є сприятливе середовище для існування суб'єктів підприємницької діяльності. Однією з рушійних сил економічного розвитку, стимулювання інноваційної та інвестиційної діяльності, підвищення рівня зайнятості населення та зниження рівня безробіття виступають суб'єкти малого підприємництва.

Поділ суб'єктів підприємницької діяльності на суб'єктів малого підприємництва, суб'єктів мікропідприємництва, середнього або великого підприємництва сформований на основі кількості працюючих та доходів від діяльності за рік. Так, до суб'єктів малого підприємництва відносяться підприємства річний оборот яких не перевищує 10 мільйонів євро та кількість найманих працівників є меншою 50 осіб [1].

На сучасному етапі економічного розвитку України існують як позитивні фактори, які стимулюють розвиток малого підприємництва, так і негативні, які перешкоджають існуванню сприятливого середовища для їх діяльності.

З метою стимулювання розвитку малого підприємництва в Україні було ухвалено низку законодавчих актів, а саме: закони України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні», розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014–2024 роки».

Ще однією не менш важливою законодавчою зміною стало прийняття Указу Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва», яким запроваджено справляння єдиного податку з суб'єктів малого підприємництва. Метою його прийняття стало заохочення розвитку малого бізнесу шляхом створення сприятливих умов його оподаткування, що є своєрідним проявом захисту прав суб'єктів малого підприємництва з боку держави.

Спрощена система передбачає простоту визначення бази оподаткування та розміру податкового зобов'язання, мінімізацію облікових процесів до рівня, доступного пересічному громадянину. Такий режим передбачає сплату суб'єктами малого бізнесу тільки одного виду податку, а саме єдиного податку до місцевого бюджету. Для підприємців 1 групи єдиний податок визначається як відсоток від прожиткового мінімуму, а для 2 групи — від мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного календарного року. Конкретна ставка єдиного податку встановлюється місцевими органами управління та залежить від видів діяльності, яку здійснює підприємець. Для 1 групи ставка єдиного податку становить до 10%, для 2 групи — до 20%.

Для підприємців та підприємств 3 групи єдиний податок визначається як відсоток від доходу за звітний період. При цьому ставка єдиного податку для платників ПДВ становить 3%, а для неплатників — 5%.

Проте, поряд з перевагами спрощеної системи, існують і певні недоліки, що стримують розвиток малого бізнесу в Україні. До них відноситься обмеження обсягів виручки суб'єктів малого бізнесу, які обрали спрощену систему оподаткування.

Досить вагомим мінусом діяльності суб'єктів малого підприємництва є необхідність звірок обліку сплачених податків з податковими органами. Для прикладу, після припинення діяльності податкові органи часто продовжують нараховувати фізичним особам-підприємцям податкове навантаження по єдиному податку. Це призводить до нарахування штрафів за несвоєчасну сплату та/ або сплату не в повному обсязі сум єдиного податку, що складають 50% визначеної суми податку за кожен період недоїмки перед бюджетом по даному виду податку. Такі ситуації виникають, переважно при ліквідації фізичної особи-підприємця в кінці місяця. Згідно з розділом XI Порядку № 1588 підставою для зняття ФОП як платника податків з обліку у відповідному контролюючому

органі є відомості про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності ФОП за її рішенням [2].

До податкових органів цю інформацію зобов'язаний передати державний реєстратор протягом 24 годин після надходження документів, поданих для реєстрації припинення підприємницької діяльності ФОП. Тому може виникнути ситуація, в якій держреєстратор отримав заяву на припинення діяльності останнього дня місяця, а передав дані вже першого числа наступного місяця. В такому випадку податкові органи можуть нарахувати єдиний податок ще на один місяць. Тому підприємцю дуже важливо контролювати свої розрахунки з податковою, наприклад перевіряючи електронний кабінет платника податків.

Загалом можна зробити висновок, що концептуально державна політика спрямована на заохочення розвитку малого бізнесу, однак реалії свідчать про наявність перешкод, спричинених неузгодженістю вимог законодавчих актів та норм ПКУ з їх застосуванням на практиці. В такій ситуації суб'єктам малого підприємництва залишається тільки контролювати свої розрахунки з органами ДПС та у випадку помилкового нарахування податків відстоювати свої права в податкових органах.

Список використаних джерел

- 1. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України № № 540-IX від 30.03.2020р.*
- 2. Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів: Наказ Міністерства фінансів України № 1588 від 09.12.2011р.*